

**Проект “Заедно срещу насилието”
финансиран с финансовата помощ от програма Дафне III
на Европейския съюз, договор № JUST/2011/DAP/AG/3491**

Проект “Заедно срещу насилието”

**Представяне на международен опит,
свързан със законодателство,
фактори и услуги за деца,
извършители на повторно насилие**

Австрия, Испания

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

Три системи, свързани с работа с деца:

- **Детска и младежка психиатрия;**

20% от децата и младежите под 18 г. в Австрия имат аномалии и се нуждаят от психиатрична помощ.

Недостигат 50% от стационарните места.

- **Система за благосъстояние на деца и младежи;**

80% от настанените в резидентни социални услуги са преминали през травматични преживявания, много от тях са системно травмирани (Schmid, 2007).

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

1. Доклад за оценка на риска – Отдел за закрила по местоживеене;
2. План за оказване на помощ с участието на детето и семейство;
3. Интензивна работа със семейството;
4. Социално-педагогическа семейна помощ;
5. Предоставяне на цялостно/комплексно възпитание на детето (извеждане извън семейството и настаняване в резидентна услуга или приемно семейство);
6. Възпитателна помощ на базата на споразумение
7. Възпитателна помощ на базата на съдебно разпореждане
8. Подкрепа за младите пълнолетни лица

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

•Младежко правосъдие

Младежкото Наказателно правосъдие –

Закон за Младежкия съд от 1988 г

Малолетни лица (под 14 г.), които извършват наказателен акт, не са наказуеми, както и непълнолетни (между 14 и 18 г.), които поради определена причина не са достатъчно зрели да осъзнаят несправедливостта на извършения от тях акт.

Санкциите в системата на младежкото правосъдие имат предимно възпитателна цел.

1. Плащане на парична сума (§ 200 ГПК) ,или
2. Извършване на обществено полезна дейност (§ 201 ГПК), или
3. Определяне на пробен период, във връзка с пробация и изпълнението на съответните задължения (§ 203 от ГПК) , или 4. Баланс (компенсация) на деянието.

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

Специфични особености при прилагане на компенсацията при младежката престъпност

Компенсацията (възмездният баланс) се извършва с участието на служители от Асоциация “Ново Начало”:

- медиация за избягване на дело между жертвата и извършителя.
- обучение срещу насилие
- обучение за запазване на самообладание
- социално обучение / социална компетентност
- обучение за намаляване на насилието и расизма
- обучение за гражданска доблест
- решаване на спорове при ученици и ученички.

Всички тежки актове на насилие, свързани със смърт са свързани с наказание.

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

Пътища, водещи до извършване на повторно насилие:

- Унищожени или фрагментирани семейни структури;
- Насилието - част от семейния модел;
- Много раздели и загуби в детството;
- Намаляване на контактите със семейството и значимите хора;
- След първите прояви на насилие от страна на децата, членовете на семейството ги отхвърлят;
- Натрупване на гняв у децата в продължение на дълго време, водещ постепенно до „избухване“;
- Често повторното насилие се проявява, когато се извършва насилие върху друг човек/насилие върху животно;

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

Пътищата към институционалната грижа

-Настаняването се предхожда от „сривове“: насилие в училище, бягства и т.н.

-„Скокове в кариерата на престой“ – бързо преминаване от една резидентна услуга в друга – група, специализирана група (терапевтична общност), социален център, психиатрия, затворена институция и т.н.

-Родителите губят „нишката“ и причинно-следствената връзка за настаняванията, свикват с тази ситуация.

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

Качеството на резидентните услуги

Децата ценят:

- надеждността на възпитателите и умението им да печелят доверие;
- отношението на възпитателите е стимул за промяна поведението на децата;
- Способността на възпитателите да могат да „разчитат“ зад агресивното поведение потребностите на децата.

Проект “Заедно срещу насилието”

Австрия

Социалната мрежа извън институцията

- Значимост на социалната мрежа в институцията – приятелствата;
- Посещенията и контактите със семейството и тълкуването на поведението на детето;

Пътища за преодоляване на насилието

- Формулиране на ясна цел за престоя на детето;
- Намиране на „подходящата и възможна реакция“ за всяко дете, свързана с избягване на агресията;
- Значението на професионалната подкрепа;
- Значението на терапията;

Проект “Заедно срещу насилието”

Испания

Фактори, водещи до агресивно/насилническо поведение:

- Характеристики на личността и на поведението, развити в модели: неподходящи връзки, пристрастености, аморално поведение;
- Влиянието на връсниците – лидерство чрез насилие; преждевременно порастване, след лични преживявания;
- Семейни фактори – връзки с баща и майка, като фигури в семейството; идеализирането на родителя; многократни раздели и отхвърляния, объркване на ролите; насилие;

Важно – все по-малка връзка между бедността и насилието!

Проект “Заедно срещу насилието”

Испания

Фактори, водещи до агресивно/насилническо поведение:

- **социалните мрежи:** липсата на възможности и ситуации на одобрение в училище, социално изключване, институционална злоупотреба, принадлежност към конфликтни групи;
- **конфликтни и контекстуални фактори:** конфликтни ценности; негласно одобрение, снизходителности и прекалена търпимост от страна на родителите и обществото; приемането на насилието и антисоциалното поведение за норма в културата; индивидуализъм, консуматорство и съперничество – резултат **дезориентация и вина;**

Проект “Заедно срещу насилието”

Испания

Фактори, отключващи насилие

- **Фактори с вътрешен/личностен произход** : отегчение от ежедневието, емоциите и тежките подтискани ситуации, чувствителни теми, свързани с личните истории, отчаяние и липса на перспектива;
- **Фактори с външен произход**: агресия като защитна реакция, с цел да защитят някого, пренебрежение от страна на възпитателите, несправедливост,

Проект “Заедно срещу насилието”

Испания

Поведение и последствия

- Ключови събития/решаващи моменти: предистория на събития, които не са забелязани или не са предприети мерки за промяна на ситуацията;
- Насилие срещу самия себе си; употреба на алкохол и дрога, самонаранявания, психо-соматични симптоми,
- Насилие срещу другите: ескалиране;

Последствия: неефективни и ефективни реакции

- Насилие срещу собствеността ;

Проект “Заедно срещу насилието”

Испания

Средства за успокояване и защитни фактори:

- Отдалечаване на ситуацията и използване на неагресивни стратегии;
- Включване в повече дейности, присъщи за възрастта;
- Нови възможности за доверени връзки с ъс значим възрастен;
- Намиране на „лични средства“ за справяне с агресията и гнева;
- Подкрепа на позитивните качества на характера и използването им за постигане на успех (резилианс);
- Обучения на децата/младежите .

Проект “Заедно срещу насилието”

Основни находки и изводи от изследването:

1. Постигане на разбиране на насилническото поведение на непълнолетни, настанени в резидентни услуги.

Основни фактори, водещи до извършване на насилие, валидни за трите страни:

- *Фактори, свързани с личността;*
- *Фактори, свързани с влиянието на групата на връстниците;*
- *Фактори, свързани със семейството;*
- *Влияние на значимите възрастни и социалната среда.*

Проект “Заедно срещу насилието”

Основни находки и изводи от изследването:

1. Постигане на разбиране на насилническото поведение на непълнолетни, настанени в резидентни услуги.

2. Превенция на повторно извършване на насилие от деца/младежи

Системите в трите страни се отличават в степента на своето развитие и в предпочитаните методи за работа. Програми за превенция

- Резидентни услуги;
- Услуги, след приключване на настаняването.

Проект “Заедно срещу насилието”

Основни предизвикателства в Австрия, България и Испания

- **Работа със семействата** и по-специално в случаите, когато се е наложило извеждане на децата от семейната среда;
- **Въвличане на всички членове на семейството и идентифициране на значимия възрастен, когато се налага извеждане на детето от семейната среда;**
- **Осигуряване на достатъчно финансови ресурси за организиране работата със семействата;**

Проект “Заедно срещу насилието”

- Преодоляване на **дефицитите** на професионалистите, специално обучени да работят с младежи, извършващи насилие и по-конкретно: социални работници, възпитатели, съпътстващи специалисти;
- Справяне с **девалвацията & прегарянето** на професионалистите и уязвимостта на персонала;
- Подобряване на съвместната работа между различните институции и най-вече **регионалното сътрудничество.**

Проект “Заедно срещу насилието”

- **Сътрудничеството** между професионалистите, работещи с младежите;
- Въвеждането на **работата по случай** като процес на поставяне на ясни цели, дейности и индикатори за измерване на постигнатата промяна;
- Осигуряване на **участие на** децата младите хора в планирането и процеса на вземане на решения, отнасящи се за техния живот;
- **Индикатори** – средство за измерване, за оценка и мониториране на работата, като част от цялостна система за мониторинг на случая.

Проект “Заедно срещу насилието”

- Развиване **набор от модели** на резидентна подкрепа за осигуряване на промяна в насилническото поведение.
- Преодоляване на незавършеността на процеса на работа, във връзка с възрастта: **всички услуги, които се предлагат се ограничават до 18 г. възраст на младежите**, с малък набор от услуги за младежи над тази възраст;
- Преодоляване на недостига на приемни семейства, които са професионално обучени и имат желание да работят с деца, имащи агресивно поведение.

Проект “Заедно срещу насилието”

Принципи на организиране на превенцията на повторно извършване на насилие

• **Необходимост и достатъчност на възможните услуги за подкрепа на детското развитие;**

- **Предлагане на услуги, след консултиране със семейството и децата;**

- **Предлагане на подкрепа на семейството като първоначална интервенция;**

- **Повишаване ресурсите на семействата и като приоритет -реинтеграция;**

- **Намаляване** влиянието на негативните фактори, които водят до насилнически действия и провокират повторението им.

Проект “Заедно срещу насилието”

•Съответствие:

Индивидуален подход, оценка на потребностите и планиране за всеки случай на дете, тясно свързано с нейните/неговите нужди;

•Осигуряване на най-добрия интерес на детето и неговото право да участва:

Правото на детето да участва активно, да бъде чуто и да предложи специфични цели и дейности, подкрепящи неговото развитие и намаляване на повторни актове на насилие;

•Осигуряване на право на закрила и сигурна среда;

•Включване на значими възрастни.

Благодаря за вниманието!